



Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: Per-Erik Jevne

Dato: 15.01. 2007

Oversendelsesbrev til høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i fagskoleloven			
Nr.: 1	Tittel: Oversendelsesbrev til høringsuttalelse	Gjelder fra: 15.01.07	Erstatter: Ingen
Utarbeidet av: Stiftelsen Norges Byggscole		Arkivreferanse: ../../../../NorgesByggscole/Høringsuttalelse om endring fagskolelov.doc	
Del 1 – Følgebrev			

I høringsbrev av 15. november 2006 ber Kunnskapsdepartementet om å få merknader til forslag til endringer av fagskoleloven, senest innen 15. Januar 2007. Stiftelsen Norges Byggscole har vurdert forslaget og oversender med dette sine høringsuttalelser.

Vi har valgt å organisere høringsuttalelsen på følgende måte:

- Kort om Stiftelsen Norges Byggscole
- Generelle merknader til forslaget om endringer i fagskoleloven
- Merknader til de enkelte paragrafer
- Byggskolens tilleggs kommentarer

Vi ønsker lykke til i det videre arbeidet knyttet til endelig utforming av fagskoleloven.

Med vennlig hilsen


Per-Erik Jevne
Direktør

Høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i fagskoleloven			
Nr.: 2	Tittel: Høringsuttalelse fagskoleloven	Gjelder fra: 15.01.07	Erstatter: Ingen
Utarbeidet av: Stiftelsen Norges Byggscole		Arkivreferanse: ../NorgesByggscole/Høringsuttalelse om endring fagskolelov.doc	
Del 2 – Høringsuttalelse			

FORSLAG TIL ENDRINGER I FAGSKOLELOVEN – HØRINGSUTTALELSE

I høringsbrev av 15. november 2006 ber Kunnskapsdepartementet om å få merknader til forslag til endringer av fagskoleloven, senest innen 15. Januar 2007.

Norges Byggscole er en veletablert utdanningsinstitusjon som i over 40 år har utdannet fagarbeidere og ledere til treindustrien. Det er en yrkesrettet skole med dyp forankring i industrien og byggenæringens praktiske behov. Her utdannes folk som fra første dag kan gå rett inn i en jobb og gjøre nytte for seg. Vi er næringens egen skole, og på mange områder den eneste i sitt slag.

Byggskolen har vurdert departementets forslag og oversender med dette sine høringsuttalelser. Vi har valgt å organisere høringsuttalelsen på følgende måte:

- Kort om Norges Byggscole
- Generelle merknader til forslaget om endringer i friskoleloven
- Høringsuttalelse fra Norges Byggscole
- Norges Byggscoles tilleggskommentarer

Kort om Norges Byggscole

Norges Byggscole er en veletablert utdanningsinstitusjon som i over 40 år har utdannet fagarbeidere og ledere til treindustrien. Det er en yrkesrettet skole med dyp forankring i næringens praktiske behov. Her utdannes folk som fra første dag kan gå rett inn i en jobb og gjøre nytte for seg. I denne forbindelse er vi næringens egen skole, ofte den eneste i sitt slag. Byggskolen Teknisk Fagscole er et virksomhetsområde i Stiftelsen Norges Byggscole med foretaksnummer 962 379 125. Styret i Stiftelsen er det øverste organ for fagskolevirksomheten.

Skolen har gjennom mange år hatt sin godkjenning under lov om tekniske fagskoler med statstilskudd etter privatskoleloven, nå friskoleloven, og dessuten som fjernundervisningsinstitusjon.

Byggskolen tilbyr følgende toårige studier:

- Teknisk fagscole linje for Bygg og Anlegg: godkjent av NOKUT høsten 2006
- Teknisk fagscole linje for Driftsteknikk og Treindustri: godkjent av KUF i 1972.
Linjen for Bygg og Anlegg tilbyr fordypninger i bygg/utførelse og treteknikk. I treteknikk er Byggskolen eneste tilbyder i Norge og utdanningen inngår i den interregionale satsingen norsk – svensk yrkesutdanning i tre.

Annen utdanning fra Byggskolen:

- Treindustriens Bedriftskole: godkjent av NOKUT høsten 2006
- Trebearbeiding og Tredeign: godkjent som KY utdanning i Sverige
- Produksjonsteknikk og automasjon
- Byggeplasslederskolen
- Mesterbrevutdanning med spesialisering
- Prosjektledelse

Norges Byggscole administrerer tre opplæringskontor hvor vi tar ansvaret for opplæringen til lærlinger:

- Opplæringskontoret for Byggeindustrien
- Opplæringskontoret for Byggevarehandelen
- Opplæringskontoret Byggskolen Innlandet

Et opplæringskontor er bindeleddet mellom bedriftene og det offentlige, og eies av medlemsbedriftene. Gjennom lærekontrakt med et opplæringskontor er lærlingen sikret veien fram til fag- eller svenneprøve, og får opplæring i en eller flere av medlemsbedriftene. Opplæringen skjer i samsvar med godkjente læreplaner og er en del av videregående opplæring.



Norges Byggscole i dag

Byggskolen er i dag godkjent etter kapitel 6A i friskoleloven og får tilskudd tilsvarende 85 % av godkjent budsjett, mot normalt for skoler som er godkjent etter friskolelovens kapitel 6A som får statstilskudd med 75 % av et beregnet grunnlag per elev.

Byggskolen tilbyr *yrkesrettet opplæring på fagskolenivå* (teknisk fagskoleutdanning for bygg og anlegg). Ordningen med statlig tilskudd etter godkjent budsjett relaterer seg per dato til toårig teknisk fagskoleutdanning, og ble etablert i Stiftelsen Norges Byggscole i 1991. Stiftelsen overtok fra samme år ansvaret for den videre drift av Norges Trelastskole som var statlig skole i perioden 1958 til 1991.

Byggskolen driver dessuten *noe yrkesrettet opplæring på videregående skoles nivå*. Metoden er fjernundervisning, som fikk statlig akkreditering i 1976, i kombinasjon med samlinger og annen tilleggsundervisning etter behov. Elevene er praksiskandidater, lærlinger og voksne med eller uten rettigheter. Fagene er blant annet trelastfaget, limtrefaget og taktekkerfaget. Dette er fag med ingen eller dårlig dekning i utdanningsprogrammene ved offentlige videregående skole. Byggskolen har ikke statlig tilskudd til denne VGS opplæringen, men finansierer driften gjennom lærlingtilskuddet, statlig tilskudd til fjernundervisning for frittstående organisasjoner med godkjenning og ordinære studieavgifter.

Bedriftene innen våre nisjer for treteknikk i byggevareindustri og bygnæringen forøvrig sliter med å rekruttere tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. Det årlige utdanningstilbudet fra de videregående skolene dekker bare til en viss grad behovet for fagopplæring, og konsekvensen er at byggenæringen ikke makter å utnytte det utviklingspotensialet som ligger i industrielt byggeri og moderne trebyggingsteknikk. Den nasjonale satsingen på tre har som mål å øke treforbruket til byggeri i Norge, og støttes gjennom myndighetenes nasjonale strategier for næringsutvikling utarbeidet av LMD i januar 2005 og det nye, trebaserte innovasjonsprogrammet i Innovasjon Norge. I denne forbindelse er satsingen på kort og mellomlang videreutdanning i treteknikk svært viktig.

Mange av byggfagene er, i forhold til de fleste andre kompetanseplattformene i videregående skole, små "nisjefag" hvor det erfaringsmessig har vist seg svært vanskelig (økonomisk/ faglig/ rekrutteringsmessig) å etablere et langsiktig ordinært tilbud innenfor den offentlige videregående skolen. Rekruttering til disse fagene skjer i stor grad gjennom aktiviteter og tiltak fra næringen selv – bl.a. ved at ungdom som rekrutteres inn, gjennom ulike incentiver fra næringen blir motivert til å skaffe seg denne fagutdanninga.

Norges Byggscoles tilbud vil bare være et lite men viktig supplement til det offentlige tilbudet og vi mener det er helt i tråd med "Kunnskapsløftet".



Generelle merknader til forslaget om endringer i fagskoleloven

Byggskolen er generelt positive til at fagskoleloven justeres etter at man har samlet erfaringer med ulike typer søkere og bransjeskoler. Endringsforslagene inneholder mange gjennomtenkte og gode poenger som etter Byggskolens syn vil bidra til å realisere målet om en kvalitativ god prosess for godkjenning av studietilbud på fagskolenivå.

Byggskolen finner imidlertid innledningsvis grunn til å peke på spesielt følgende elementer fra departementets forslag til endringer i fagskoleloven;

- Det er lite eller ingenting i departementets forslag som sier noe om verdsetting av fagskoleutdanningen i forhold til høyere utdanning. Det bør lages et system med formell omregning mellom fagskolepoeng og studiepoeng. NOKUT har allerede fått minimum en søknad om dette. Omregning er ikke vanskelig – et beregningsutvalg kan stå for den løpende evalueringen. Det må videre åpnes for at søkere med teknisk fagskoleutdanning får kreditt for sin utdanning ved overgang til treårig ingeniørutdanning. Fagskoleutdanning er mer verdt enn fagbrev som kan godskrives med inntil 40 studiepoeng for fag fra videregående opplæring. Ved rangering av søkere og utdeling av tilleggspoeng i forslaget til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning er teknisk fagskoleutdanning ikke nevnt. Slik utdanning bør veie tungt og fremheves som et fortrinn som gir prioritet.
- Studenter med toårig teknisk fagskoleutdanning bør ikke få lenger total studietid enn studenter som tar den såkalte Y- veien.
- Med utgangspunkt i departementets syn om å klargjøre fagskoleutdanningens plassering i forhold til høyere utdanning i det norske utdanningssystemet er det betenkelig at kriteriene for godkjenning under fagskoleloven blir lagt enda nærmere kriteriene for godkjenning under universitets- og høyskoleloven. Det at det skjer en tilnærming til vurderingskriteriene etter universitets- og høyskoleloven vil ikke bidra til å klargjøre skillet mellom en fagskoleutdanning og en høyere utdanning, men vil tvert imot føre til uklare skiller mellom utdanningene og spesielt hvordan studentene kan tilpasse fagskoleutdanninger i videre studier på høyskoler og universiteter. Med en tilnærming til vurderingskriteriene etter universitets- og høyskoleloven vil også noe av det arbeidslivstilpassede utgangspunktet for fagskoleutdanningene settes under press, særlig for fagskoleutdanninger innen håndverksyrkene eller praktiske yrker.
- Det kan synes som om det er gjort grep i fagskoleloven som skal gjøre de tekniske kravene til søkers infrastruktur lik med kravene som stilles til en søker etter universitets- og høyskoleloven. Som eksempel kan nevnes krav om eget bibliotek, tilgang på datarom for informasjonssøk på internett, klasse-/grupperom for kollokviearbeid m.v. Det er Byggskolens oppfatning at behovet og nytteverdien av disse og andre infrastrukturelle elementer i stor grad vil være til dels svært ulike mellom de forskjellige studietilbudene. For mange av de yrkesrettede, praktiske studietilbudene i de ulike bransjene er det lagt vekt på en praktisk tilnærming og innlæring av stoffet, bl.a. for å hensynstas de ulike studenters læringsbehov. Det er vår erfaring at tilnærmet alle studenter som velger en fagskoleutdanning gjør dette ut i fra behovet for å få en praktisk, "hands-on"-undervisning. Selv om behovet for infrastrukturelle forhold vil variere mye mellom de ulike bransjene, ser ikke Byggskolen at fagskoleutdanningen vil ha noe å tjene på å legge de generelle kravene til slik infrastruktur og beskrivelsen av den opp mot de kravene som eksisterer i universitets- og høyskoleloven. Slike behov bør vurderes ut fra det enkelte studiums egenart i fagskoleutdanningen. For treindustriens vedkommende er denne type behov dekket gjennom Byggskolens partnerskap i Treforsk og næringssamarbeidet med blant annet Treteknisk institutt på Blindern og TreSenteret ved NTNU.
- Lovfestelsen av prinsippet om at fagskoleutdanning skal *bygge på videregående utdanning* er i beste fall uklar, i verste fall ekskluderende for en lang rekke bransjeutdanninger. I NOKUTs eksisterende praksis kreves det at søker oppgir hvilke konkrete linjevalg og gjennomførte videregående kurs som skal gi rett til opptak til en fagskoleutdanning. Dersom fagskoleloven i første rekke skal legge arbeidslivets behov til grunn for godkjenning av studietilbud, vil skolene måtte tilpasse studietilbudet markedets krav, ikke til NOKUTs krav om å oppgi linjevalg i videregående skole. Dersom dette prinsippet videreføres i ny lovtekst, vil det i praksis stenge mange ute fra **muligheten** for utdanning på fagskolenivået.
- Av departementets forslag ser det ut til at det er tatt lite hensyn til nisjerettede, spesialiserte fagmiljøer med begrensede ressurser. Mange av forslagene i loven forutsetter at det opprettes relativt omfattende systemer for kvalitetssikring, studenttilbakemeldinger, ansettes spesifikt personale for fagskoletilbudene m.v. Dette favoriserer de store utdanningstilbyderne som kan ta ut stordriftsfordeler på bekostning av nødvendige tilbydere av nisjetilbud for de enkelte næringene.



Merknader til de enkelte paragrafer

Byggskolen legger i det følgende til grunn departementets uttalelse om lovens overordnede prinsipper for dannelsen av fagskoletilbud (høringsnotatets pkt. 6.2, første avsnitt): *"Loven tar videre utgangspunkt i at det som hovedregel er etterspørsel og betalingsvilje i markedet som styrer etterspørselen etter fagskoleutvikling".*

I dette legger Byggskolen at fagskoleloven hviler på hensynet og viktigheten av å sette fagskoletilbyders muligheter til oppfyllelse av arbeidslivets konkrete kompetansebehov svært høyt, og at lovens innhold og materielle regler etter dette må formes på en slik måte at det ivaretar behovet for en fleksibel saksbehandling i NOKUT, basert på hensynet til arbeidslivets hurtig skiftende forhold og behov for ny kompetanse.

§ 1. Formål og virkeområde

I Ot.prp.nr.32 (2002-2003) og inst.O.nr.78 (2002-2003) ble det gjort til en hovedsak at fagskoleutdanningen skulle gi yrkesrettet utdanning, tilpasset arbeidslivets krav. Dette innebærer etter Byggskolens syn bl.a. at fagskoletilbudet IKKE skal tilpasses offentlige videregående skoler som en videreutdanning eller fortsettelse på videregående opplæring.

Fundamentet for et studietilbuds opptakskrav dannes således på bakgrunn av hvilke behov studietilbudet skal innfri. Dersom det er arbeidslivets behov som skal være førende for innhold og form for et studium, må også lovens formål reflektere dette. Loven må ikke bli til hinder for best mulig oppfyllelse av arbeidslivets behov ved at det legges rigide rammer for opptakskrav til et fagskolestudium.

Forslagets 2. ledd: *"Med fagskoleutdanning menes korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, ...".*

- Det er Byggskolens oppfatning at dersom det syn som legges til grunn i Inst.O.nr.78 (2002-2003) om at *"...et bredt spekter av utdanninger som vil kunne defineres inn som fagskole."* skal ha noen praktisk betydning, må det legges opp til at loven ikke gir for smale forutsetninger for å godkjenne en fagskoleutdanning. Spesielt gjelder dette måten kravet om at fagskolestudiet skal bygge på videregående opplæring blir praktisert på. Dersom NOKUTs eksisterende praksis med å kreve at søker oppgir konkret hvilke linjer fra videregående skole som skal gi rett til opptak i omsøkte studietilbud opprettholdes, vil man i praksis innsnevre lovkomiteens innstilling i slik grad at fagskoletilbudene ikke tilpasses arbeidslivets behov for fagopplæring. Da vil det være NOKUTs krav om å tilpasse studieinnholdet til å være direkte påbygninger til den offentlige skoles stadig minkende antall linjevalg i videregående opplæring som styrer fagskoletilbudets faktiske innhold.
- Som eksempel kan tenkes en søknad, hvor man søker å gi en solid utdanning for både eksisterende byggfagarbeidere og andre som ønsker å formalisere byggkunnskaper de allerede har opparbeidet gjennom praksisarbeide i næringen m.v. Studiet tilpasses bransjens krav om kunnskaper, ferdigheter og holdninger og gis et innhold ut i fra dette. Selv om utdanningen ikke kan sammenlignes med bygglinjen fra videregående skole, og inneholder flere avvikende elementer, fag og praksisdeler, kreves det at søker oppgir hvilke linjer fra videregående opplæring som skal gi rett til opptak til studiet. Når NOKUT ikke finner å kunne akseptere søkers redegjørelse for valg av opptakskrav, er det ikke lenger arbeidsmarkedet som stiller opp premissene for studiets utforming, men NOKUTs praktisering av kravet om angivelse av forutgående videregående opplæring.
- Det må være slik at det er søker av godkjenning av et studietilbud som til enhver tid bærer risikoen for at studiet skal kunne drives på tilfredsstillende måte for studentenes faglig utbytte. Det er skolens eiere som er de nærmeste til å vurdere bransjens behov for de enkeltheter som studier er satt sammen av, og som i samarbeid med NOKUTs sakkyndig komité bør finne frem til studiets optimale opptakskrav og dermed fundament for innhold. Dette bør ikke være en del av NOKUTs tekniske saksbehandling som i dag, hvor det i praksis er uklart hvem som vurderer og beslutter om et studiums faglige fundament.

Byggskolen foreslår at det lages en formulering som gir generelle, men forutsigbare retningslinjer for hva slags forutgående utdanning som gir rett til opptak til fagskoleutdanning, på samme måte som til høyere utdanning.

Forslagets 3. ledd: *"Loven gjelder for tilbydere av fagskoleutdanning med virksomhet i riket".*

- Byggskolen har yrkesutdanning innen treteknikk der det ikke foreligger et utfyllende offentlig tilbud på de samme områdene. Dette gjelder både for elever/lærlinger og for teknisk fagskoleutdanning godkjent av NOKUT i Norge. Tilsvarende godkjenning på fagskolenivå er på vei i Sverige. En viktig forutsetning for å drive denne yrkesutdanningen og fagskoleutdanningen videre er felles norsk/svensk rekruttering av elever, lærlinger og studenter. Det norsk/svenske samarbeidet må fortsette for å sikre kvalitet og kostnadseffektivitet for eksisterende og nye tilbud.

Byggskolen foreslår at lovteksten endres slik at loven ikke setter en stopper for denne type samarbeid.



§ 2. Godkjenning

Byggskolen er positiv til at det i de foreslåtte endringene åpnes for å godkjenne tilbyder av fagskoleutdanninger, i tillegg til godkjenning av den konkrete fagskoleutdanningen.

For tilbydere som fortsatt søker godkjenning for ett eller noen få studietilbud er det imidlertid uklart hva som er årsaken til at departementet ønsker at det BÅDE skal etableres et institusjonsomfattende kvalitetssikringssystem hos søker OG fremsendes søknad om godkjenning til NOKUT for vedkommende studietilbud. Det kan synes som om departementet i denne delen av forslaget bare ser for seg større utdanningsinstitusjoner som søkere. Bransjespesifikke og spesialiserte fagskoletilbydere vil med dette måtte bruke en uforholdsmessig mye større andel av sine ressurser til å opprette og forvalte et omfattende kvalitetssystem. Dette vil paradoksalt nok kunne gå utover disse mindre fagskoletilbydernes studiekvalitet fordi det fokuseres mer på systemet enn på den faktiske fagkunnskapen i gjennomføringen av undervisning.

Dagens situasjon med urimelig lange godkjenningsprosedyrer for søknader, gjør det vanskelig å møte næringslivets behov og variasjonene i lokal etterspørsel, og det må i lovteksten innarbeides krav eller mål for NOKUTs behandlingstid for søknader.

Forslagets 5. ledd: *"... Dersom vilkårene for godkjenning ikke lengre er oppfylt, kan NOKUT trekke tilbake godkjenningen."*

- I arbeidet med godkjenning av et nytt fagskoletilbud, gjennomgår søknaden en todelt prosess. NOKUT foretar først en teknisk vurdering av søknaden hvor hensikten er å se til at alle administrative krav er oppfylt, i tillegg til at søknaden er komplett. Deretter er det fagkyndig komité som foretar en faglig vurdering av fagskolestudiet. Det er uklart på hvilke grunnlag en tilbaketrekning skal kunne skje. Skal NOKUT kunne trekke tilbake en godkjenning på basis av en TEKNISK eller FAGLIG vurdering? Skal fagkomiteen først tre sammen for å gi ny vurdering, og vil tilbyder bli gitt anledning til å uttale seg før beslutning fattes?
- En slik tilbaketrekning av en godkjenning må forutsettes å få avgjørende betydning for skolen i det markedet de operer i, og i mange tilfeller vil en tilbaketrekning av godkjenning være ensbetydende med konkurs og påfølgende tap av studie- og arbeidsplasser. I mange tilfeller vil tilbyder og fagskolen være organisert i ett og samme selskap, og en konkurs hos en fagskoletilbyder vil følgelig bety at det ikke er noen til å ivareta studentenes behov for nye studieplasser for fullføring av studium.

Byggskolen foreslår at forutsetningene for en tilbaketrekning klargjøres i lovteksten, og at det i forskrifts form utarbeides retningslinjer for de aktuelle prosedyrer hvor en tilbaketrekning av godkjenning kan bli aktuelt.

§ 3. Organisasjon og ledelse

Forslagets 1. ledd: *"Tilbyder av fagskoleutdanning skal ha et styre med minst fem medlemmer som øverste ansvarlig styringsorgan."*

- Det er positivt at ordningen rundt styringen og kontrollen av studietilbudet klargjøres. Imidlertid finner Byggskolen det betenkelig at lovgiver ønsker å gripe inn i tilbyders organisasjonsfrihet ved å tallfeste et minste antall medlemmer i styret. Dagens regler gir gode nok krav i forhold til en bred og dekkende representasjon fra alle relevante interessenter.

Byggskolen foreslår at dagens regler opprettholdes uten endring.

Forslagets 3. ledd: *"Tilbyder skal ha en administrativ og faglig ledelse som skal stå for den daglige driften av utdanningen innenfor de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den administrative og faglige ledelse ansettes av styret."*

- Departementet foreslår her å lovfeste et krav om å ansette en faglig og pedagogisk ledelse av godkjente fagskoletilbud. Etter Byggskolens forståelse ønsker departementet også her å gripe inn i tilbyders organisasjonsfrihet ved å stille opp rammer som får økonomiske og organisatorske følger for fagskoletilbydere. For de større utdanningsinstitusjonene vil forslaget ikke medføre følger av betydning, siden disse allerede har et apparat rundt et bredt sett av studietilbud, mens det for mindre tilbydere vil være av avgjørende betydning.
- Sett i forhold til den foreslåtte § 2 hvor det stilles opp et krav om *"...tilfredsstillende interne systemer for kvalitetssikring."* så fremstår forslaget om å lovfeste plikten til ansettelse som et stort inngrep som nevnt.

Byggskolen foreslår at bestemmelsen ikke formuleres slik at den medfører en plikt til å ansette faglig og pedagogisk ledelse, men at intensjonen om å sikre en kvalitativ håndtering av studietilbudene gjøres til en del av NOKUTs vurdering av de interne systemene for kvalitetssikring.



Forslagets 5. ledd: "Departementet kan gi forskrifter om organisering, styring og ledelse av fagskoleutdanning, herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer."

- Departementet skriver i sine kommentarer til forslaget at de ser for seg at næringslivsrepresentanter og lignende skal kunne kreves inn i styrene med tale- og forslagsrett. Byggskolen ser ikke hva slags prinsipp som ligger til grunn for forslaget, all den tid både forslaget om tilfredsstillende kvalitetssystemer og ansettelse av administrativt og pedagogisk personell burde være mer enn nok for å sikre kvalitet på utvikling og gjennomføring a studietilbudene.
- Det er også uklart i forslaget hvem som skal ha ansvar for å peke ut representanter til slike "observatørroller", og dessuten hva slags roller disse observatørene skal fylle, utover det å bidra til kvalitet i studiets innhold.
- Både byggenæringen og Byggskolen har etablert faglige råd for studieinnhold som uttaler seg om yrkesrelevans og attraktivitet før studiet fremsendes til NOKUT for godkjenning. Byggskolen mener at det må være opp til fagskoletilbyder å finne hensiktsmessige måter å sikre at studieinnholdet får det innhold og yrkesrelevans som vedkommende bransje trenger. Dette bør også være noe som utgjør forskjellen mellom det å drive en fagskole i forhold til det å drive en høyskole. Et system som forutsetter lengre debatter i styret sammen med ulike (ukjente?) næringslivsrepresentanter, utpekt av for eksempel NOKUT, synes å pålegge fagskoletilbyderne uhensiktsmessig stramme rammer av byråkratisk art som kan føre til at det etableres tungroddede og lite fleksible systemer for utvikling og tilpasninger av studieinnhold.

Byggskolen foreslår at bestemmelsens siste del, "...herunder bestemmelser om representasjon i styrende organer.", strykes.

§ 8. Statlig tilskudd til fagskoleutdanning

Byggskolen mener at dagens rammestyrte finansiering er uheldig, og at finansieringen må bli på samme måte som for høyere utdanning der det statlige tilskuddet gis på grunnlag av studiefag/studiepoeng og fullføringssuksess ved den enkelte skole. Finansieringsordningen må således gjenspeile departementets syn om at fagskoleutdanningen er sidestilt med høyere utdanning.

Som en fagskole med godkjenning og statlige tilskudd under den gamle loven om tekniske fagskoler, bemerker Byggskolen at departementet i høringsnotatets pkt. 6.1.2. ikke sier noe om hvordan finansieringsordning som skal erstatte den foreslåtte overgangsordningen for statlige tilskudd skal videreføres.

Byggskolen mener at det må åpnes for de skolene som tilbyr utdanning både under friskoleloven og under fagskoleloven å opprettholde statstilskudd etter begge lovene.

§ 9. Om egenbetaling (ny)

Byggskolen bemerker at departementets forslag om at tilbydere som mottar statstilskudd for fagskoleutdanning ikke kan ta ut utbytte, innebærer en viktig problemstilling for selskaper med annen virksomhet enn fagskoledrift:

Slik forslaget er formulert vil det være vanskelig for virksomheter som i samme foretak driver annen virksomhet ved siden av fagskoledriften, for eksempel konsulenttjenester, å investere/disponere overskudd for denne andre virksomheten i foretaket. Fagskoletilbyderen vil i slike tilfeller kunne tvinges til å opprette et eget fagskoleforetak for å beholde råderetten over overskudd fra annen virksomhet.

Byggskolen foreslår at lovteksten klargjør at det er kun tilskudd/overskudd som skriver seg fra den konkrete fagskoledriften som skal komme studentene til gode, og som skal pålegges restriksjoner i forhold til å ta ut utbytte.

§ 10. Beskyttelse av betegnelsen fagskoleutdanning og fagskole – registrering i Enhetsregistret (ny)

Byggskolen mener at den som tar toårig utdanning ved en fagskole bør få godkjent en tittel. Titlene bør følge samme tankegang som ligger bak valget av bachelor og master i høyere utdanning. Fagskoleutdanningen kan tilsvarende gi en "foundation degree" med lovfestet rett til å benytte tittelen "Fagskoleingeniør for toårig teknisk fagskole".



Byggskolens tilleggskommentarer

Byggskolen har gjennom arbeidet med høringsnotatet sett at departementet har gjort et solid arbeid med de erfaringer som er samlet gjennom tre års erfaring med fagskoleloven. Det foreslås mange gode løsninger og grep for å ytterligere øke fokus på forutsigbarhet og kvalitet for studenten – dette er Byggskolen godt fornøyd med.

På denne annen side virker det som om lovforslaget har hoppet over et meget viktig poeng: En person som ikke har evner eller ikke ønsker å ta teoretiske fag på videregående nivå, får heller ikke mulighet til å ta en fagutdanning uten at de tilfredsstiller NOKUTs krav om forutgående videregående opplæring. Disse vil falle således utenfor utdanningssystemet og mister muligheten til den faglig / personlige utvikling som de har evne til.

Man kan se for seg grupper med mennesker med ulike problemstillinger knyttet til læring, for eksempel dyslektikere eller andre former for utfordringer som gjør læring vanskelig, som da mister muligheten til å få en utdanning innenfor et håndverk som de kunne ha oppøvd gode ferdigheter innenfor. Byggskolens pedagogiske fremgangsmåte med fokus på læring i praksis bidrar til at en stor gruppe mennesker har mulighet til å få seg en god utdanning.

Byggskolen bemerker også at har departementet har gått langt i å gripe inn i fagskoletilbyders muligheter for organisering og ivaretagelse av de gjeldende kvalitetskrav. Man ønsker å videreføre fokus på at fagskoletilbyder skal ha ansvar for og gjennomføre en kvalitetssikring av utviklingen, gjennomføringen og evalueringen av studietilbudet. Men ved å legge til nye krav til hvordan dette praktisk sett skal foregå, dannes et relativt voldsomt apparat for å håndtere samme behov:

- viderefører og utvider styrets ansvar for kvaliteten på utvikling og gjennomføring av studietilbudet
- viderefører plikten for å opprette og forvalte et system for kvalitetssikring av studietilbudet
- lovfester plikten til å ansette en administrativ og faglig ledelse
- pålegger styrene å ta inn næringslivsrepresentanter med tale- og forslagsrett i styrebehandlingen av forhold som gjelder fagskoletilbudet

Det er vanskelig å se poenget med og nytteverdien av å pålegge fagskoletilbyder så mange ulike plikter for å ivareta det samme behovet; studietilbudets kvalitet, all den tid godkjenningen hviler på NOKUTs godkjenningsprosess som nettopp har til hensikt å kvalitetssikre rammene, systemene rundt og innholdet av studietilbudet. Dette er forhold rundt organiseringen som fagskoletilbyder bør være den nærmeste til å vurdere og å opprette som en del av sitt system for kvalitetssikring av studietilbudet.

Det legges videre opp til at de tekniske rammene rundt fagskoletilbudene ikke skal skille seg mye fra de samme rammene som beskrives i universitets- og høyskoleloven. Byggskolen har forståelse for behovet for å forenkle behandlingen av søknader, og å fokusere på regler som er enklere å kontrollere. Men disse prioriteringene står i motforhold til fagskoletilbyders behov for å være fleksibel ovenfor arbeidsmarkedet og den eller de bransjer som tilbyder lager studietilbud for.

Dersom arbeidet med søknader om godkjenninger blir et jag etter å tilfredsstille stramme, smale rammer for beskrivelser og formaliteter fremfor å sette sine ressurser inn på å skape et faglig sett best mulig studium, vil alle parter tape på det – studenter og arbeidslivet inkludert.

Så lenge fagskoleloven har som formål å legge til rette for næringslivets behov for arbeidskraft med relevant utdanning, så må det legges avgjørende vekt på dette målet i vurderingen av hvilke lovregler som er tilfredsstillende for en fagskoleutdanning. Departementet må selvsagt avgjøre hvorvidt det er ønskelig å se fagskole- og høyskoleutdanninger som to sider av samme sak (bortsett fra forskningsbasert undervisning), men dersom man finner at fagskoleloven skal tjene andre mål og markerer enn høyskolene, så må også lovverket og de formaliteter som pålegges fagskoletilbyder reflektere dette.

Byggskolen ønsker også i fremtiden å kunne bidra til økt kompetanse i næringslivet, og vi er positiv til å lovfeste kriterier for hvordan kvalitetssikringen av utdanningen skal foregå. Men de foreliggende forslagene til endringer i fagskoleloven innebærer en kraftig innskjerping av rammeverket for godkjenning av fagskoler i forhold til gjeldende praksis, og Byggskolen mener at lovverket ikke må bli så tungt å håndheve for NOKUT at det blir en utviklingsbrems for arbeidslivet og fagskoletilbyderne. I så fall vil ikke fagskoleloven kunne tjene sin hensikt, nemlig *”å sikre fagskoleutdanninger av god kvalitet gjennom en offentlig godkjenningsordning*